

Vergaderjaar 2008–2009

**31 965 XI**

## **Wijziging van de begrotingsstaten van het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (XI) voor het jaar 2009 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota)**

**Nr. 2**

### **MEMORIE VAN TOELICHTING**

#### **INHOUDSOPGAVE**

**blz.**

<b>A.</b>	<b>Artikelsgewijze toelichting bij het wetsvoorstel</b>	<b>2</b>
<b>B.</b>	<b>Begrotingstoelichting</b>	<b>3</b>
1.	Algemeen	3
2.	Het beleid	3
	Overzicht belangrijkste suppletore uitgaven- en ontvangsten mutaties	3
	Artikelsgewijze toelichting	7
	Wetsartikel 1 (uitgaven/verplichtingen en ontvangsten)	7
2.2.	De beleidsartikelen	7
Artikel 1.	Optimalisering van de ruimtelijke afweging	7
Artikel 2.	Gebiedsontwikkeling en realisatie Nationale Ruimtelijke Hoofdstructuur	9
Artikel 4.	Milieukwaliteit van water en bodem	15
Artikel 7.	(Inter)nationaal milieubeleid	23
Artikel 9.	Handhaving en toezicht	27
Artikel 91.	Algemeen	28
Artikel 92.	Nominaal en onvoorzien	31
	Wetsartikel 2 (uitgaven/verplichtingen en ontvangsten)	33
	Waddenfonds	33

## **A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVORSTEL**

Bij een wetsvoorstel tot een begrotingswijziging wordt geen algemene toelichting opgenomen. De beleidsinhoudelijke toelichting bij de begroting(staat) wordt opgenomen in onderdeel B van de memorie van toelichting (de begrotingstoelichting). Wetsartikelen 1 tot en met 3. De begrotingsstaten die onderdeel uitmaken van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 1, derde lid, van de Comptabiliteitswet 2001 elk afzonderlijk bij de wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2009 wijzigingen aan te brengen in:

- a. de departementale begrotingsstaat van het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (XI);
- b. de begrotingsstaat van het Waddenfonds.

De in de begrotingsstaten opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zgn. begrotingstoelichting).

De minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,  
J. M. Cramer

## **B. BEGROTINGSTOELICHTING**

### **1. Algemeen**

De suppletore begroting geeft een geactualiseerd beeld van de uitvoering van de begroting van het lopende jaar. De suppletore begroting is bedoeld om (tussentijds) afwijkingen ten opzichte van de oorspronkelijke begroting voor te leggen aan de Staten-Generaal. Door onder andere inzicht te verschaffen in de financiële consequenties van beleidsvoornemens wordt aan de allocatie- en autorisatiefunctie van de Tweede Kamer tegemoet gekomen.

In de artikelsgewijze toelichting worden alle mutaties in de volgorde van de begrotingsartikelen van de begrotingsstaat opgenomen. Technische mutaties c.q. beleidsmatig niet relevante mutaties worden slechts cijfermatig gepresenteerd. Alleen indien er sprake is van een grote omvang worden ook technische mutaties nader toegelicht. De beleidsmatig relevante mutaties worden nader omschreven in de toelichting waarbij het bijbehorende mutatiebedrag wordt genoemd. Een beleidsmatige mutatie is het gevolg van gevoerd beleid en is dus te beïnvloeden (b.v. beleidsintensivering- en extensivering, beleidswijzigingen met financiële gevolgen, afwijkingen uit hoofde van behoorlijk bestuur).

De stand 1e suppletore begroting samenhangende met de Voorjaarsnota, wordt opgebouwd door middel van mutaties op de stand ontwerp-begroting. De mutaties worden in de tabel «budgettaire gevolgen van beleid» op instrumentniveau gesaldeerd opgenomen. Indien mutaties worden toegelicht op instrumenten waarbij sprake is van een saldering, worden deze afzonderlijk zichtbaar gemaakt.

In tabel «budgettaire gevolgen van beleid» is allereerst een nadere uitsplitsing van de uitgaven naar «apparaat-» en «programmageden» gemaakt. Het artikelonderdeel «programma» wordt vervolgens uitgesplitst naar operationele doelen welke weer zijn opgebouwd uit (financiële) beleidsinstrumenten. Dit biedt de Tweede Kamer beleidsmatig relevante en duidelijke aangrijpingspunten om de begrotingsuitvoering kritisch te volgen en eventueel wijzigingen aan te brengen.

Volledigheidshalve wordt vermeld dat in de tabellen een kolom is opgenomen met daarin mutaties die voortvloeien uit een amendement of Nota van Wijziging waardoor de oorspronkelijke begrotingsstand is gewijzigd.

### **2. Het beleid**

#### *Overzicht belangrijkste suppletore uitgaven- en ontvangsten mutaties*

In onderstaande tabel worden de belangrijkste suppletore mutaties weergegeven gevolgd door een korte toelichting. Voor een uitgebreide toelichting wordt u verwezen naar het betreffende artikel.

## Uitgaven

(x € 1 000)	Uitgaven	Artikelnummer
Stand Begroting 2009*	1 212 221	
Belangrijkste suppletore mutaties:		
1. FES projecten gebiedsontwikkeling	51 009	2
2. FES vertragingen 2008 en 2009 BIRK	25 943	2
3. FES vertragingen 2008 en 2009 NSP	99 221	2
4. Verlaging toezegging FES in verband met overheveling bijdragen aan V&W	- 13 000	2
5. verhoging budget voor gebiedsontwikkeling (motie Van Geel)	16 500	2
6. Overboeking naar gemeentefonds SLOK budgetten	- 13 095	3
7. Clean Development Mechanism (CDM)	- 10 221	3
8. FES vertragingen 2008 urgente bodemsaneringsgevallen en luchtwassers	8 670	4
9. Van artikel 7 (DGR) overdracht structurele SMOM budgetten	10 757	4
10. FES vertragingen 2008 NSL en luchtkwaliteit	38 844	5
11. FES 4e tranche middelen lokale luchtkwaliteit	20 000	5
12. Extensivering toetfilters	- 11 000	5
13. Niet benutte middelen 2008 blijven beschikbaar binnen het Afvalfonds	53 700	6
14. Van WWI en diverse VROM-artikelen bijdrage uitvoeringskosten SenterNovem	39 663	7
15. Van diverse VROM-artikelen bijdrage RIVM 2009	10 730	7
16. Bijdrage Sociaal Flankerend Beleid, GEONOVUM en Rijkspas	9 799	91
17. Loonbijstelling	16 481	92
18. Prijsbijstelling	16 242	92
19. Invulling eindejaarsmarge VROM en WWI	- 19 474	92
20. Overige mutaties	- 26 424	
<b>Stand 1e suppletore begroting 2009</b>	<b>1 536 566</b>	

\* Inclusief de Nota van Wijziging van 18 november 2008 (Kamerstukken II, 2008–2009, 31 700 XI, nr. 14).

### *Toelichting*

Ad 1., Ad 2., Ad.3, Ad 8. en Ad 10.

Als gevolg van optredende vertragingen in 2008 bij de uitvoering van FES-projecten op de onderwerpen gebiedsontwikkeling, BIRK, NSP, urgente bodemsaneringsgevallen, luchtwassers, NSL en luchtkwaliteit worden in 2008 geraamde maar niet uitgegeven budgetten doorgeschoven naar 2009 en latere jaren. Daarnaast vind er bij BIRK- en NSP-projecten bijstelling naar latere jaren plaats van voor 2009 geraamde uitgaven.

Ad 4.

Het verstrekken van de bijdragen aan het BIRK-project IJsseldelta (€ 10 mln) en het NSP-project Rotterdam (€ 3 mln) zal plaatsvinden door het ministerie van Verkeer en Waterstaat.

Ad 5.

Van de voor ruimtelijk-economische projecten gereserveerde € 165 mln zal in totaal € 56,5 mln via de VROM-begroting worden uitgekeerd aan individuele projecten gebiedsontwikkeling. Het kasritme van deze € 56,5 mln is € 16,5 in 2009; € 30 mln in 2010 en € 10 mln in 2011.

Ad 6.

Betreft het via een decentralisatie-uitkering beschikbaar stellen aan individuele gemeenten van SLOK-middelen (stimuleringsregeling lokaal milieu-beleid).

Ad 7.

Betreft het doorschuiven van niet in 2008 gerealiseerde uitgaven voor gecontracteerde CDM projecten. De gecertificeerde emissiereducties worden later dan geraamd geleverd, waardoor ook de daaraan gekoppelde betalingen later plaatsvinden dan verwacht.

Ad.9

Het budget voor de Subsidieregeling Maatschappelijke Organisaties en Milieu (SMOM) is abusievelijk op het verkeerde begrotingsinstrument geplaatst. In deze suppletore wet wordt dat gecorrigeerd.

Ad 11.

Betreft de uitkering aan de VROM-begroting van de 4e tranche (totaal € 100 mln) voor de uitvoering van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit door de andere overheden, volgens het kasritme € 20 mln in 2009, € 40 mln in 2010 en € 40 mln in 2011.

Ad 12.

Betreft een verlaging van het budget voor de subsidieregeling voor roetfilters als gevolg van de economische situatie waardoor er naar verwachting minder beroep op de regeling zal worden gedaan.

Ad 13.

Betreft het voor het Afvalfonds beschikbaar houden van de conform de raamovereenkomst toegezegde middelen.

Ad 14.

Deze mutatie betreft het centraliseren van de bijdragen van VROM en WWI voor de jaarlijkse apparaatkosten van de uitvoeringsorganisatie SenterNovem, die in een keer worden toegekend.

Ad 15.

Deze mutatie betreft het centraliseren van de bijdragen van VROM voor de jaarlijkse toezegging aan het RIVM.

Ad 16.

Betreft het doorschuiven naar 2009 van in 2008 niet gerealiseerde uitgaven alsmede het toekennen van extra budget voor de projecten Rijkspas en PDOK (Publieke Dienstverlening Op de Kaart).

Ad. 17

Betreft het op basis van de stand CEP 2009 toevoegen van de loonbijstelling tranche 2009 aan de VROM-begroting.

Ad 18.

Betreft het op basis van de stand CEP 2009 toevoegen van de prijsbijstelling tranche 2009 aan de VROM-begroting.

Ad 19.

Mutatie betreft het in 2009 compenseren van de overschrijdingen in 2008.

## Ontvangsten

(x € 1 000)	Ontvangsten	Artikelnummer
Stand Begroting 2009*	255 674	
Belangrijkste suppletore mutaties:		
1. FES projecten gebiedsontwikkeling	51 009	2
2. FES vertragingen in 2008 en 2009 BIRK	25 943	2
3. FES vertragingen 2008 en 2009 NSP	99 221	2
4. Verlaging toezegging FES in verband met overheveling bijdragen aan V&W	- 13 000	2
5. FES vertragingen 2008 urgente bodemsaneringsgevallen en luchtwassers	8 670	4
6. FES vertragingen 2008 NSL en luchtkwaliteit	38 844	5
7. FES 4e tranche middelen lokale luchtkwaliteit	20 000	5
8. Overige mutaties	7 155	
<b>Stand 1e suppletore begroting 2009</b>	<b>493 516</b>	

\* Inclusief de Nota van Wijziging van 18 november 2008 (Kamerstukken II, 2008–2009, 31 700 XI, nr. 14).

### *Toelichting*

Ad 1. tot en met Ad 7.

Betreft de aanpassing van de ontvangstenramingen als gevolg van aanpassing van de uitgavenramingen. Zie ook de betreffende toelichtingen bij de uitgaven.

## ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

### Wetsartikel 1 (uitgaven/verplichtingen en ontvangsten)

#### 2.2. De beleidsartikelen

##### Artikel 1. Optimalisering van de ruimtelijke afweging

*Algemeen – samenvoegen budgetten «kleine» instrumenten*

Vanuit doelmatigheidsoverwegingen zijn de, in de ontwerp-begroting 2009 vermelde, relatief kleine budgetten op de instrumenten «monitoring Nota ruimte» en «subsidies algemeen» samengevoegd met de budgetten op het instrument «overige instrumenten algemeen». Met ingang van deze 1e suppletore begroting 2009 vindt voortaan deze geconsolideerde presentatie van de betreffende budgetten plaats. Deze presentatie is tevens in lijn met de inrichting van de overige beleidsartikelen van de VROM-begroting.

#### Budgettaire tabel

(x € 1 000,-)	(1)	(2)	(3)	(4)=(1+2+3)				
	Stand ontwerp-begroting 2009	Mutaties via NvW en amendement	Mutaties 1e suppletore begroting 2009	Stand 1e suppletore begroting 2009	Mutatie 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012	Mutatie 2013
<b>Verplichtingen:</b>	6 260	0	1 052	<b>7 312</b>	2 402	936	1 186	1 186
<b>Uitgaven:</b>	19 140	0	3 165	<b>22 305</b>	4 830	- 364	1 186	1 186
Programma:	19 140	0	3 165	22 305	4 830	- 364	1 186	1 186
Ruimtelijk instrumentarium ontwikkelen en beheren:	19 140	0	3 165	22 305	4 830	- 364	1 186	1 186
FES projecten	10 045	0	3 955	14 000	3 954	0	0	0
Monitoring Nota Ruimte	1 176	0	- 1 176	0	- 1 199	- 1 423	- 1 423	- 1 423
Subsidies algemeen	460	0	- 460	0	- 460	- 460	- 460	- 460
Overige instrumenten algemeen	2 696	0	2 146	4 842	3 835	2 819	3 069	3 069
Interreg	4 763	0	- 1 300	3 463	- 1 300	- 1 300	0	0
<b>Ontvangsten:</b>	10 033	0	3 955	<b>13 988</b>	3 954	0	0	0

#### Toelichting relevante mutaties:

##### Instrument: FES projecten

Op dit instrument is de volgende mutatie verwerkt:

x € 1000,-	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. FES vertragingen uitvoering Habiform en programma Klimaat voor Ruimte.	58	3 955
Totaal	58	3 955

#### Toelichting

##### Ad 1.

De looptijd van de subsidie voor het kennisprogramma Klimaat voor Ruimte is budgettair neutraal verlengd tot en met 2011. De bijbehorende budgetten zijn in eerdere jaren geraamd en worden doorgeschoven naar 2009 en 2010. De budgetten zullen jaarlijks doorgeschoven moeten

worden totdat er nieuwe voorschotaanvragen door de stichting Klimaat voor Ruimte wordt gedaan.

De subsidie aan de stichting Habiforum is inmiddels tot het maximum van 80% bevoorschot. De vaststelling van de subsidie en de betaling van het restbedrag zijn eind 2009 of begin 2010 voorzien. Het restbudget is van 2008 naar 2009 en 2010 doorgeschoven.

Omdat de middelen na realisatie van de uitgaven van het FES worden ontvangen, wordt ook de ontvangstenraming van artikel 1 aangepast.

#### **Instrument: Overige instrumenten algemeen**

Op dit instrument zijn de volgende mutaties verwerkt:

x € 1000,-	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. Beheer applicaties, monitoring en invoeringsbegeleiding Wro	1 600	1 600
2. Overige mutaties	829	546
Totaal	2 429	2 146

#### *Toelichting*

Ad 1.

Door de invoering van de Wet ruimtelijke ordening zijn er beheerskosten voor het beheer en onderhoud van de benodigde applicaties. Tevens wordt op verzoek van de Kamer een monitor nieuwe Wro opgezet. Tenslotte worden decentrale overheden begeleid tot en met 2010 bij de invoering van de Wro begeleid door onder meer een helpdesk.

#### **Instrument: Interreg**

Op dit instrument is de volgende mutatie verwerkt:

x € 1000,-	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. Overboeking naar EZ in het kader van het Interreg programma 1	0	- 1 300
Totaal	0	- 1 300

#### *Toelichting*

Ad 1.

De overboeking wordt veroorzaakt omdat in het gedeelte van Interreg dat EZ voor haar rekening neemt nu ook Nota Ruimte doelen zijn toegevoegd.

#### **Ontvangsten artikel 1**

Op dit artikel is de volgende mutatie verwerkt:

x € 1000,-	Ontvangsten
Mutaties 1e suppletore begroting:	
1. FES – vertraging 2008 Habiforum Klimaat voor Ruimte	3 955
Totaal	3 955



## Toelichting

Ad 1.

Dit betreft het via de FES-begroting doorgeschoven bedrag uit 2008, zoals toegelicht bij de uitgaven.

## Artikel 2. Gebiedsontwikkeling en realisatie Nationale Ruimtelijke Hoofdstructuur

### Algemeen – samenvoegen budgetten «kleine» instrumenten

Vanuit doelmatigheidsoverwegingen zijn de, in de ontwerp-begroting 2009 vermelde, relatief kleine budgetten op enerzijds de instrumenten «onderzoek stedelijk gebied» en «subsidies stedelijk gebied» samengevoegd met de budgetten op het instrument «overige instrumenten stedelijk gebied» en anderzijds de instrumenten «onderzoek landelijk gebied», «subsidies landelijk gebied» en «Belverdere» samengevoegd met de budgetten op het instrument «overige instrumenten landelijk gebied». Met ingang van deze 1e suppletore begroting 2009 vindt voortaan deze geconsolideerde presentatie van de betreffende budgetten plaats. Deze presentatie is tevens in lijn met de inrichting van de overige beleidsartikelen van de VROM-begroting.

Budgettaire tabel

(x € 1 000,-)	(1)	(2)	(3)	(4)=(1+2+3)				
	Stand ontwerp-begroting 2009	Mutaties via NvW en amendement	Mutaties 1e suppletore begroting 2009	Stand 1e suppletore begroting 2009	Mutatie 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012	Mutatie 2013
<b>Verplichtingen:</b>	59 074	0	56 591	<b>115 665</b>	26 518	7 229	- 4 035	0
<b>Uitgaven:</b>	142 920	0	176 414	<b>319 334</b>	191 470	14 229	- 435	0
Programma:	142 920	0	176 414	319 334	191 470	14 229	- 435	0
Stedelijke gebieden van nationaal belang verder ontwikkelen:								
FES projecten gebiedsontwikkeling	94 885	- 3 800	179 569	270 654	194 177	16 961	3 600	0
FES BIRK	0		51 009	51 009	39 050	7 000	3 600	0
FES Mooi Nederland	50 967		15 943	66 910	25 943	0	0	0
FES nieuwe sleutelprojecten	9 500	- 3 800	- 22	5 678	532	0	0	0
Onderzoek stedelijk gebied	24 289		96 221	120 510	99 222	0	0	0
Subsidies stedelijk gebied	0		0	0	0	0	0	0
Overige instrumenten stedelijk gebied	9 363		- 9 463	- 100	- 1 692	- 434	- 343	- 343
	766		25 881	26 647	31 122	10 395	343	343
Landelijke gebieden van nationaal belang verder ontwikkelen:								
FES BIRK	42 988	3 800	1 150	45 638	- 540	- 559	- 1 906	0
Onderzoek landelijk gebied	0		- 93	- 93	5	0	0	0
Subsidies landelijk gebied	0		0	0	0	0	0	0
Overige instrumenten landelijk gebied	76		- 76	0	- 75	- 75	- 75	- 75
Bufferzones	412	3 800	2 335	6 547	2 278	136	97	97
Belverdere	6 470		- 1 164	5 306	- 599	- 598	- 1 906	0
Het Waddenfonds	2 125		- 2 125	0	- 2 124	0	0	0
	33 905		- 27	33 878	- 25	- 22	- 22	- 22

(x € 1 000,-)	(1)	(2)	(3)	(4)=(1+2+3)				
	Stand ontwerp-begroting 2009	Mutaties via NvW en amendement	Mutaties 1e suppletore begroting 2009	Stand 1e suppletore begroting 2009	Mutatie 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012	Mutatie 2013
Stimuleren architectonische kwaliteit voor het interdepartementale architectuurbeleid:	5 047	0	- 2 005	3 042	- 2 167	- 2 173	- 2 129	0
Stimuleren architectonische kwaliteit voor het interdepartementale architectuurbeleid:	5 047		- 2 005	3 042	- 2 167	- 2 173	- 2 129	0
<b>Ontvangsten:</b>	85 920		162 594	<b>248 514</b>	164 201	6 402	1 694	0

Amendement kamersukken II, 2008–2009, 31 700 XI, nr. 15.

### Toelichting relevante mutaties:

#### Instrument: FES projecten gebiedsontwikkeling

Op dit instrument is de volgende mutatie verwerkt:

x € 1000,-	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. FES projecten gebiedsontwikkeling (Nota Ruimte – projecten en plankosten)	30 981	51 009
Totaal	30 981	51 009

#### Toelichting

##### Ad 1.

In de Ministerraad van 16 november 2007 is besloten tot een subsidie aan het project Noordelijke IJ-oeveren ad € 30,0 mln, waarvan oorspronkelijk € 15,9 mln in 2009. Van deze € 15,9 mln komt is achteraf gezien € 7,95 mln pas nodig in 2010. In de Ministerraad van 27 juni 2008 is besloten tot een subsidie aan het project spoorzone Den Bosch ad € 13,0 mln, waarvan € 10,4 mln. in 2009. In de Ministerraad van 12 december 2008 is besloten tot een subsidie aan het project Nijmegen waalfront ad € 25,0 mln (€ 20 mln in 2009). In de Ministerraad van 6 februari 2009 is besloten tot subsidies aan de projecten Maastricht Belverdere ad € 10,0 mln (€ 8 mln in 2009) en Waterdunen ad € 18 mln (beschikbaar in 2010 en 2012). Alle subsidies zijn toegekend in het kader van het Nota Ruimte budget.

In de Ministerraad van 7 november 2008 is besloten om algemene planvormingkosten (€ 3,159 mln) die door VROM gemaakt worden ten laste van het Nota Ruimte budget te brengen. Tevens is besloten subsidie ad € 1,5 mln te verlenen voor een voorfinanciering in de planvormingkosten van het project Haarlemmermeer uit het Nota Ruimte budget. Deze subsidie zal in mindering worden gebracht op een definitief toe te kennen subsidie voor dit project.

Omdat de middelen na realisatie van de uitgaven van het FES worden ontvangen, wordt ook de ontvangstenraming van artikel 2 aangepast.

## Instrument: FES BIRK

Op dit instrument zijn de volgende mutaties verwerkt:

x € 1000,-	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. FES Budget Investerings Ruimtelijke Kwaliteit – vertragingen projecten 2008 en 2009	13 431	25 943
2. Verlaging toezegging FES in verband met overheveling bijdrage IJsseldelta naar V&W.	0	- 10 000
Totaal	13 431	15 943

### *Toelichting*

#### Ad 1.

De eerder berekende kasverwachtingen voor verschillende projecten op grond van het Budget Investerings Ruimtelijke Kwaliteit (BIRK) zijn bijgesteld. De onderuitputting in 2008 wordt deels veroorzaakt door vertraging, latere realisatie van projecten, en deels doordat de planvorming bij diverse projecten meer tijd kost dan verwacht. Een exacte inschatting van tevoren is moeilijk te maken, doordat de gesubsidieerde partij primair verantwoordelijk is voor de sturing en de realisatie van zijn project. De projecten worden door VROM op voortgang bewaakt door middel van de jaarlijks door de subsidieontvanger op te leveren voortgangsrapportage aan de uitvoeringsorganisatie SenterNovem. In de 2de suppletore wet 2008 en bij slotwet 2008 zijn deze vertragingen opgenomen. In deze suppletore wet worden deze vertraagde budgetten op grond van nieuwe kasprognoses opgeboekt in de jaren 2009 en 2010. Het gaat in 2010 onder meer om de projecten: Groningen Europapark, Haarlem spoorzone, Leeuwarden Nieuw Zaailand, Noord-Holland Ankeveense plassen, Gelderland Hart voor Dieren, Breda Markoevers, Zuid-Holland Midden-Delfland, Culemborg Nieuwe Hollandse Waterlinie, Utrecht Nieuwe Hollandse Waterlinie Fort Vechten, Sittard Emplacement, Bergen op Zoom Bergse Haven, Roosendaal Spoorzone, Twente Kennispark.

#### Ad 2.

Het project IJsseldelta zal een subsidie via het ministerie van V&W ontvangen. Het geraamde budget (ad € 10,0 mln) is daarom van de VROM-begroting afgeboekt en in de begroting van V&W opgenomen. Omdat de middelen na realisatie van de uitgaven van het FES worden ontvangen, wordt ook de ontvangstenraming van artikel 2 aangepast.

## Instrument: FES nieuwe sleutelprojecten

Op dit instrument zijn de volgende mutaties verwerkt:

x € 1000,-	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. Verlaging toezegging FES in verband met overheveling bijdrage Rotterdam naar V&W.	0	- 3 000
2. FES NSP – vertraging 2008 en 2009	0	99 221
Totaal	0	96 2216

### *Toelichting*

#### Ad 1.

Het project NSP Rotterdam zal een subsidie via het ministerie van V&W

ontvangen. Het geraamde budget (ad € 3,0 mln) is daarom van de VROM-begroting afgeboekt en in de begroting van V&W opgenomen.

Ad 2.

De eerder berekende kasverwachtingen voor verschillende Nieuwe Sleutel-projecten (NSP) moeten bijgesteld worden. Een bedrag van € 198,4 mln is in 2008 niet tot betaling gekomen. Het overgrote deel (ad € 131,7 mln) van dit bedrag is de reservering voor de Zuidas. In de 2de suppletore wet en bij slotwet zijn deze vertragingen opgenomen. In deze suppletore wet worden deze vertraagde budgetten in 2009 en 2010 opgeboekt.

Omdat de middelen na realisatie van de uitgaven van het FES worden ontvangen, wordt ook de ontvangstenraming van artikel 2 aangepast.

### **Instrument: Overige instrumenten stedelijk gebied**

Op dit instrument zijn de volgende mutaties verwerkt:

x € 1000,-	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. Uitvoering motie Van Geel: extra budget voor gebiedsontwikkeling.	16 500	16 500
2. Overige mutaties (zie onder algemeen inzake samenvoeging budgetten)	480	9 381
Totaal	16 980	25 881

#### *Toelichting*

Ad 1.

Tijdens de Algemene Politieke Beschouwingen rondom behandeling van de ontwerp-begroting 2009 hebben de coalitiepartijen de motie Van Geel (Kamerstukken II, 2008–2009, 31 700 XI, nr. 10) ingediend. In de kabinetsreactie hierop is aangegeven dat het deel ad € 165 mln voor ruimtelijk-economische projecten gereserveerd staat op de Aanvullende Post Algemeen op de begroting van Financiën. Tijdens het begrotingsonderzoek van de VROM-begroting hebben de coalitiepartijen de motie Van Heugten ingediend als nadere invulling van de motie Van Geel. Via de VROM-begroting zal in totaal € 56,5 mln (in 2009 € 16,5 mln) van de beschikbare € 165 mln worden uitgekeerd aan individuele projecten.

### **Instrument: Bufferzones**

Op dit instrument is de volgende mutatie verwerkt:

x € 1000,-	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. Verlaging budget in verband met intrekken ontvangstenreeks Bufferzones.	- 1 164	- 1 164
Totaal	- 1 164	- 1 164

#### *Toelichting*

Ad 1.

De ontvangsten inzake de Bufferzones zijn opgenomen in het ILG en worden niet meer toegevoegd aan de VROM begroting. Eventuele ontvangsten kunnen door provincies direct weer worden ingezet voor

uitgaven zonder tussenkomst via de VROM-begroting. De raming van de uitgaven is navenant verlaagd

## Ontvangsten artikel 2

Op dit artikel zijn de volgende mutaties verwerkt:

x € 1000,-	Ontvangsten
Mutaties 1e suppletore begroting:	
1. FES – projecten Gebiedsontwikkeling (Nota Ruimte – projecten en plankosten)	51 009
2. FES – projecten Budget Investerings Ruimtelijke Kwaliteit (BIRK)	25 943
3. Verlaging toezegging FES in verband met overheveling bijdrage IJsseldelta naar V&W.	– 10 000
4. FES – projecten Nieuwe Sleutelprojecten (NSP)	99 221
5. Verlaging toezegging FES in verband met overheveling bijdrage Rotterdam naar V&W.	– 3 000
6. Verlaging ontvangstenreeks Bufferzones	– 1 164
7. Overige mutaties	585
<b>Totaal</b>	<b>162 594</b>

### Toelichting

Ad 1. tot en met Ad 6.

Betreffen de via de FES-begroting doorgeschoven bedragen uit 2008 respectievelijk 2010, zoals toegelicht bij de uitgaven.

## Artikel 3. Klimaatverandering en grootschalige luchtverontreiniging

### Budgettaire tabel

(x € 1 000,-)	(1)	(2)	(3)	(4)=(1+2+3)	Mutatie 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012	Mutatie 2013
	Stand ontwerp-begroting 2009	Mutaties via NvW en amendement	Mutaties 1e suppletore begroting 2009	Stand 1e suppletore begroting 2009				
<b>Verplichtingen:</b>	41 120	0	44 889	<b>86 009</b>	– 9 336	– 4 088	– 2 491	– 2 491
<b>Uitgaven:</b>	97 610	0	– 28 943	<b>68 667</b>	– 3 166	28 394	– 2 502	– 2 502
Programma:	97 610	0	– 28 943	68 667	– 3 166	28 394	– 2 502	– 2 502
Realisatie Kyoto klimaatverplichtingen:	89 734	0	– 26 462	63 272	– 2 437	28 025	– 2 916	– 2 916
Binnenlandse klimaat-instrumenten	39 533	0	– 15 914	23 619	– 12 416	– 3 687	– 2 916	– 2 916
Clean Development Mechanism	50 201	0	– 10 548	39 653	9 979	31 712	0	0
Beperken klimaatverandering door post-Kyoto afspraken:	1 796	0	– 565	1 231	130	130	130	130
Beperken klimaatverandering door post-Kyoto afspraken	1 796	0	– 565	1 231	130	130	130	130
Beperken aantasting van de ozonlaag:	186	0	– 70	116	– 190	– 190	– 190	– 190
Beperken aantasting van de ozonlaag	186	0	– 70	116	– 190	– 190	– 190	– 190

(x € 1 000,-)	(1)	(2)	(3)	(4)=(1+2+3)				
Beperken van verzuring en grootschalige luchtverontreiniging:	5 894	0	- 1 846	4 048	- 669	429	474	474
Beperken van verzuring en grootschalige luchtverontreiniging	5 894	0	- 1 846	4 048	- 669	429	474	474
<b>Ontvangsten:</b>	2 500	0	0	<b>2 500</b>	0	0	0	0

### Toelichting relevante mutaties:

#### Instrument: Binnenlandse klimaatinstrumenten

Op dit instrument zijn de volgende mutaties verwerkt:

x € 1000,-	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. Overboeking naar het Gemeentefonds in het kader van de SLOK budgetten.	- 13 095	- 13 095
2. Verhoging budget voor de SLOK – regeling	5 000	5 000
3. Overboeking naar artikel 7 ten behoeve van de uitvoeringskosten SenterNovem en de uitvoering van lokale klimaatinitiatieven	- 5 500	- 5 787
4. Opvoeren niet gebruikt verplichtingen budget CO <sub>2</sub> opslag FES	59 500	0
5. Overige mutaties	- 3 170	- 2 032
<b>Totaal</b>	<b>42 735</b>	<b>- 15 914</b>

#### Toelichting

##### Ad 1.

De SLOK middelen (stimuleringsregeling lokaal klimaatbeleid) worden via een decentralisatie-uitkering vanuit het Gemeentefonds verstrekt aan individuele gemeenten. Via deze mutatie worden SLOK middelen toegevoegd aan het Gemeentefonds.

##### Ad 2.

Vanwege de grote belangstelling en het belang van klimaatinitiatieven op lokaal niveau, die nationale doelen ondersteunen, is besloten eenmalig extra budget beschikbaar te stellen voor de SLOK. Uit dit budget worden tevens de uitvoeringskosten betaald.

##### Ad 3.

Dit betreft een interne overboeking ter dekking van uitvoering door SenterNovem.

##### Ad 4.

Definitieve toekenning van subsidie voor proefprojecten voor CO<sub>2</sub>-afvang en opslag vindt later plaats dan gedacht. Daarom wordt verplichtingenruimte overgeboekt van 2008 naar 2009.

## Instrument: Clean Development Mechanism

Op dit instrument zijn de volgende mutaties verwerkt:

x € 1000,-	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. Vertragingen CDM – projecten 2008 en 2009	1 518	- 10 221
2. Overige mutaties	0	- 327
Totaal	1 518	- 10 548

### *Toelichting*

#### Ad 1.

Het duurt langer dan verwacht voordat de gecontracteerde CDM projecten de gecertificeerde emissiereducties daadwerkelijk leveren, met als gevolg dat de hieraan gekoppelde betalingen later plaatsvinden dan verwacht. Gecertificeerde emissiereducties nemen fors toe naarmate de Kyoto periode vordert, met een verwachte piek in 2011.

## Artikel 4. Milieukwaliteit van water en bodem

### *Algemeen – aanpassing grondslag*

*Incidentele subsidies artikel 4 (vermelding vanwege wettelijke grondslag voor uitgaven):*

1. In 2009 wordt ten laste van dit begrotingsartikel een subsidiebijdrage in het kader van de Bedrijvenregeling verleend aan de provincie Limburg ten behoeve van de locatie DSM (De StaatsMijnen) van maximaal € 8 443 212,-. Het betreft een 35% bijdrage in de kosten van de bodemsanering door DSM van het bedrijfsterrein Geleen en Stein. De Bedrijvenregeling is wettelijk verankerd in het Besluit financiële bepalingen bodemsanering en heeft tot doel bodemsaneringen in eigen beheer op bedrijfsterreinen te stimuleren middels het verstrekken van subsidie hiervoor. Zowel het interim-beleid als het huidige Besluit bieden los van elkaar onvoldoende juridische grondslag voor een subsidietoekenning voor de specifieke situatie van het DSM-terrein. Hoewel afhandeling grotendeels onder het interim-beleid mogelijk is, is anticipatie op een aantal punten uit het huidige Besluit noodzakelijk. Toekenning van subsidie is gerechtvaardigd aangezien DSM de maatschappelijke verantwoording op zich genomen heeft door zorg te dragen voor (bodem)sanerende maatregelen op haar terreinen en ligt in de lijn van de bedoelingen van het interim beleid en het huidige Besluit.
2. Aan de Stichting Kennisontwikkeling Kennisoverdracht Bodem (SKB) wordt ten laste van dit begrotingsartikel, op basis van het Besluit Milieusubsidies, een subsidie verleend van € 200 000. De subsidie wordt verstrekt in het kader van de Netherlands Soil Partnership. De subsidie aan de Stichting Kennisontwikkeling Kennisoverdracht betreft werkzaamheden ter voorbereiding van de oprichting van het Netherlands Soil Partnership. De subsidie aan de SKB betreft de kosten voor het schrijven van een visie, het werven van deelnemers, het schrijven van een plan van aanpak en het aanvragen van financiële bijdragen.
3. Aan de Stichting Netherlands Soil Partnership wordt ten laste van dit begrotingsartikel, op basis van het Besluit Milieusubsidies, een subsidie verleend van € 300 000,-. Het Netherlands Soil Partnership ondersteunt overheden bij het totstandbrengen van een goed milieubeleid en het creëert kansen voor het Nederlandse bedrijfsleven. Het initiatief wordt ook ondersteund door een subsidie van het ministerie van Economische Zaken en een bijdrage van de Economische Voorlich-

tingsdienst. De bijdrage aan het NSP betreft de periode 1 juli 2008 t/m 1 mei 2009. In deze periode fungeert een interim-bestuur. In de statuten van het NSP is opgenomen dat de initiatiefnemers en eventueel de leden een definitief bestuur zullen kiezen. Het interim-bestuur is belast met het opzetten van de organisatie, waaronder een secretariaat. Verder zijn middelen nodig voor het vervaardigen van communicatiemateriaal (waaronder een website) en het organiseren van een aantal inkomende en uitgaande missies.

4. Aan het Waterschap Zuiderzeeland te Lelystad is voor de uitwerking van het project waterketenfacturen een subsidie toegekend van € 67 991,-.

#### Budgettaire tabel

(x € 1 000,-)	(1)	(2)	(3)	(4)=(1+2+3)				
	Stand ontwerp-begroting 2009	Mutaties via NvW en amendement	Mutaties 1e suppletore begroting 2009	Stand 1e suppletore begroting 2009	Mutatie 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012	Mutatie 2013
<b>Verplichtingen:</b>	94 598	0	38 107	<b>132 705</b>	- 1 939	6 353	8 448	8 443
<b>Uitgaven:</b>	171 063	0	21 189	<b>192 252</b>	17 632	9 585	8 448	8 443
Programma:	171 063	0	21 189	192 252	17 632	9 585	8 448	8 443
Verbeteren van de milieukwaliteit van de bodem:	3 889	0	655	4 544	112	- 71	- 40	- 40
Verbeteren van de milieukwaliteit van de bodem	3 889	0	655	4 544	112	- 71	- 40	- 40
Saneren van verontreinigde bodems:	143 054	0	9 355	152 409	5 511	0	0	0
Saneren van verontreinigde bodems	143 054	0	9 355	152 409	5 511	0	0	0
Verbeteren van de milieukwaliteit van water:	2 161	0	127	2 288	337	367	367	367
Verbeteren van de milieukwaliteit van water	2 161	0	127	2 288	337	367	367	367
Bevorderen van gebiedsspecifieke milieumaatregelen in het landelijke gebied:	19 192	0	6 731	25 923	9 448	9 364	8 196	8 191
Bevorderen via milieumaatregelen	6 051	0	- 17	6 034	0	0	0	0
Bevorderen via ruimtelijke maatregelen	13 141	0	6 748	19 889	9 448	9 364	8 196	8 191
Bevorderen van duurzame landbouw:	2 767	0	4 321	7 088	2 224	- 75	- 75	- 75
Bevorderen van duurzame landbouw	2 767	0	4 321	7 088	2 224	- 75	- 75	- 75
<b>Ontvangsten:</b>	21 600	0	8 670	<b>30 270</b>	8 672	0	0	0



## **Toelichting relevante mutaties:**

### **Instrument: Saneren van verontreinigde bodems**

Op dit instrument zijn de volgende mutaties verwerkt:

x € 1000,-	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. Vertraging FES-middelen voor urgente bodemsanering-gevallen (realisatie 2008).	19 500	6 210
2. Toevoeging opbrengsten kostenverhaal bodemsanering 2008.	3 595	3 595
3. Overige mutaties	9 143	- 450
Totaal	32 238	9 355

#### *Toelichting*

##### **Ad 1.**

In 2008 is circa € 11,5 mln minder tot betaling gekomen. De kasschuif (€ 5,29 mln naar 2009 en € 6,21 mln naar 2010) is het gevolg van een verplichtingschuif van € 19,5 mln die samenhangt met een vertraging in de toekenning van subsidies voor sanering van urgente gevallen. Omdat de middelen na realisatie van de uitgaven van het FES worden ontvangen, wordt ook de ontvangstenraming van artikel 4 aangepast.

##### **Ad 2.**

Een toevoeging van opbrengsten uit 2008 uit het kostenverhaal bodemsanering aan het budget voor bodemsanering 2009; een en ander conform toezegging van het ministerie van Financiën.

### **Instrument: Bevorderen via milieumaatregelen**

Op dit instrument zijn de volgende mutaties verwerkt:

x € 1000,-	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. Van artikel 7 (DGR/LOK) in het kader van de overdracht structurele SMOM budgetten.	7 717	10 757
2. Verplichtingschuif naar 2008 ten behoeve van het RIVM 2008.	- 3 036	0
3. Naar artikel 7 ten behoeve van de bijdrage aan het RIVM 2009	0	- 3 106
4. Overige mutaties	- 228	- 903
Totaal	4 453	6 748

#### *Toelichting*

##### **Ad 1.**

Het budget voor de Subsidieregeling Maatschappelijke Organisaties en Milieu (SMOM) is abusievelijk op het verkeerde begrotingsinstrument geplaatst. In deze suppletore wet wordt dat gecorrigeerd.

##### **Ad 2.**

Een verplichtingschuif van 2009 naar 2008 ten behoeve van een verplichtingen aangaande het RIVM die betrekking heeft op 2009.

##### **Ad 3.**

Dit betreft een interne overboeking ter dekking van de jaarlijkse onderzoeksopdracht aan het RIVM.

## Instrument: Bevorderen van duurzame landbouw

Op dit instrument zijn de volgende mutaties verwerkt:

x € 1000,-	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. Vertraging FES – middelen voor luchtwassers (realisatie 2008).	971	2 460
2. Verhoging budget ten behoeve van bijdrage aan LNV voor combi-luchtwassers	2 350	2 350
3. Overige mutaties	- 285	- 489
<b>Totaal</b>	<b>3 036</b>	<b>4 321</b>

Ad 1.

De verdeling van de middelen voor de luchtwassers sluit niet aan bij het tempo waarin aanvragen binnenkomen. De onderuitputting in 2008 wordt opgeboekt in 2009 en 2010.

Ad 2.

Met LNV is afgesproken dat VROM bijdraagt aan de subsidiëring van gecombineerde luchtwassers, vanwege het belang dat VROM hier aan hecht.

### Ontvangsten artikel 4

Op dit artikel zijn de volgende mutaties verwerkt:

x € 1000,-	Ontvangsten
Mutaties 1e suppletore begroting:	
1. Vertraging FES-middelen voor urgente bodemsaneringgevallen en luchtwassers	8 670
<b>Totaal</b>	<b>8 670</b>

### Toelichting

Ad 1.

Beide ontvangstenmutaties hangen samen met uitgavenmutaties voor FES bodemsanering resp. luchtwassers. Zie verder toelichting bij de betreffende uitgaven.

### Artikel 5. Milieukwaliteit in de bebouwde leefomgeving

#### Budgettaire tabel

(x € 1 000,-)	(1)	(2)	(3)	(4)=(1+2+3)				
	Stand ontwerp-begroting 2009	Mutaties via NvW en amendement	Mutaties 1e suppletore begroting 2009	Stand 1e suppletore begroting 2009	Mutatie 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012	Mutatie 2013
<b>Verplichtingen:</b>	102 159		162 760	<b>264 919</b>	34 880	34 500	- 500	0
<b>Uitgaven:</b>	129 958	0	44 578	<b>174 536</b>	78 268	40 056	11	11
Programma:	129 958	0	44 578	174 536	78 268	40 056	11	11
Verbeteren van de lokale luchtkwaliteit:	40 000	0	39 789	79 789	59 789	40 000	0	0
Verbeteren van de lokale luchtkwaliteit	40 000	0	39 789	79 789	59 789	40 000	0	0

(x € 1 000,-)	(1)	(2)	(3)	(4)=(1+2+3)				
	Stand ontwerp-begroting 2009	Mutaties via NvW en amendement	Mutaties 1e suppletore begroting 2009	Stand 1e suppletore begroting 2009	Mutatie 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012	Mutatie 2013
Verminderen van geluidhinder:	28 159	0	- 1 019	27 140	0	0	0	0
Verminderen van geluidhinder	25 159	0	- 1 019	24 140	0	0	0	0
FES Geluidskaarten	3 000	0	0	3 000	0	0	0	0
Bevorderen van duurzame mobiliteit:	55 700	0	7 586	63 286	19 977	1 000	1 000	1 000
Bevorderen van duurzame mobiliteit	55 700	0	7 586	63 286	19 977	1 000	1 000	1 000
Geïntegreerd milieubeleid voor andere overheden:	6 099	0	- 1 778	4 321	- 1 498	- 944	- 989	- 989
Integratie via ruimtelijke maatregelen	4 610	0	- 139	4 471	0	0	0	0
Integratie via milieu-maatregelen	1 489	0	- 1 639	- 150	- 1 498	- 944	- 989	- 989
<b>Ontvangsten:</b>	<b>71 700</b>	<b>0</b>	<b>58 844</b>	<b>130 544</b>	<b>78 843</b>	<b>40 000</b>	<b>0</b>	<b>0</b>

### Toelichting relevante mutaties:

#### Instrument: Verbeteren van de lokale luchtkwaliteit

Op dit instrument zijn de volgende mutaties verwerkt:

x € 1000,-	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. FES 4e tranche middelen lokale luchtkwaliteit.	20 000	20 000
2. Afrekening FES 2008 NSL.	146 000	19 789
<b>Totaal</b>	<b>166 000</b>	<b>39 789</b>

#### Toelichting

##### Ad 1.

Deze reeks betreft de laatste tranche van € 100 mln aan FES middelen (€ 20 mln in 2009, en € 40 mln zowel in 2010 als in 2011), die nodig zijn ter uitvoering van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit door de andere overheden.

##### Ad 2.

Deze mutatie betreft het doorschuiven van in 2008 niet benutte FES middelen ten behoeve de uitvoering van het NSL (Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit) naar 2009 en 2010. De later dan verwachte totstandkoming van de formele regeling heeft daaraan bijgedragen.

### **Instrument: Verminderen van geluidshinder**

Op dit instrument zijn de volgende mutaties verwerkt:

x € 1000,-	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. Herziening uitbesteding uitvoering wegverkeerslawaaï	- 1 700	0
2. Overige mutaties	170	- 1 019
Totaal	- 1 530	- 1 019

#### *Toelichting*

Ad 1.

Op dit instrument is in de 2de suppletore begroting 2008 € 4,3 mln aan verplichtingen naar voren gehaald als gevolg van de verlenging van het contract met Bureau Sanering Verkeerslawaaï. In de periode 2009–2012 wordt de extra verplichtingenruimte in 2008 gecompenseerd.

### **Instrument: Bevorderen van duurzame mobiliteit**

Op dit instrument zijn de volgende mutaties verwerkt:

x € 1000,-	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. FES Luchtkwaliteit niet bestede middelen in 2008	3 044	19 055
2. Verplichtingschuif van 2010 en 2011 ten behoeve van vervoersmanagement	7 000	0
3. Extensivering roetfilters	- 11 000	- 11 000
4. Overige mutaties	1 000	- 469
Totaal	44	7 586

#### *Toelichting*

Ad 1.

Deze mutatie betreft het doorschuiven van FES middelen ten behoeve van verkeersmaatregelen in het kader van luchtkwaliteit (onder andere roetfilters) van 2008 naar 2009 en 2010.

Ad 2

Deze mutatie is het gevolg van een versnelde vastlegging van verplichtingen voor vervoersmanagement.

Ad 3.

Verwacht wordt dat er als gevolg van de economische situatie minder beroep wordt gedaan op subsidies voor roetfilters door inzakkende auto-verkopen. Daar komt bij dat de regeling voor halfopen roetfilters tijdelijk is gesloten. Dit levert in totaal circa € 11 mln op.

## Ontvangsten artikel 5

Op dit artikel zijn de volgende mutaties verwerkt:

x € 1000,-	Ontvangsten
Mutaties 1e suppletore begroting:	
1. FES Luchtkwaliteit en NSL (realisatie 2008)	38 844
2. 4e tranche FES middelen lokale luchtkwaliteit (NSL)	20 000
<b>Totaal</b>	<b>58 844</b>

### Toelichting

Deze ontvangstenmutaties hangen samen met uitgavenmutaties voor FES middelen voor luchtkwaliteit en NSL.

## Artikel 6. Risico's van stoffen, afval, straling en GGO's

### Algemeen – aanpassing grondslag

*Incidentele subsidie artikel 6 (vermelding vanwege wettelijke grondslag voor uitgaven):*

Aan de Stichting Afvalfonds te Den Haag wordt voor de uitvoering van de Raamovereenkomst inzake de aanpak van kunststofafval en zwerfafval, tussen bedrijfsleven, VNG en VROM een subsidie toegekend van € 511 836 144, voor de periode tot en met 2012.

### Budgettaire tabel

(x € 1 000,-)	(1)	(2)	(3)	(4)=(1+2+3)				
	Stand ontwerp-begroting 2009	Mutaties via NvW en amendement	Mutaties 1e suppletore begroting 2009	Stand 1e suppletore begroting 2009	Mutatie 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012	Mutatie 2013
<b>Verplichtingen:</b>	136 812	0	57 231	<b>194 043</b>	- 672	- 337	- 351	- 351
<b>Uitgaven:</b>	147 662	0	40 564	<b>188 226</b>	- 889	- 306	- 351	- 351
Programma:	147 662	0	40 564	188 226	- 889	- 306	- 351	- 351
Veilig gebruik van chemische stoffen:	9 340	0	- 7 174	2 166	- 114	- 57	- 57	- 57
Veilig gebruik van chemische stoffen	9 340	0	- 7 174	2 166	- 114	- 57	- 57	- 57
Reductie van milieubelasting door afvalstoffen:	126 871	0	50 196	177 067	- 767	- 166	- 180	- 180
Reductie van milieubelasting door afvalstoffen	126 871	0	50 196	177 067	- 767	- 166	- 180	- 180
Bescherming tegen straling:	6 426	0	- 97	6 329	- 111	- 57	- 57	- 57
Bescherming tegen straling	6 426	0	- 97	6 329	- 111	- 57	- 57	- 57
Verantwoorde toepassing van ggo's:	5 025	0	- 2 361	2 664	103	- 26	- 57	- 57
Verantwoorde toepassing van ggo's	5 025	0	- 2 361	2 664	103	- 26	- 57	- 57
<b>Ontvangsten:</b>	2 800	0	182	<b>2 982</b>	183	0	0	0

## **Toelichting relevante mutaties:**

### **Instrument: Veilig gebruik van chemische stoffen**

Op dit instrument zijn de volgende mutaties verwerkt:

x € 1000,-	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. Naar artikel 7 ten behoeve van de bijdrage aan het RIVM 2009.	0	- 1 887
2. Naar artikel 8 ten behoeve van de bijdrage aan de sanering 2e fase asbestwegen	0	- 6 000
3. Overige mutaties	756	713
Totaal	756	- 7 174

#### *Toelichting*

##### Ad 1.

Dit betreft een interne overboeking ter dekking van de jaarlijkse onderzoeksopdracht aan het RIVM.

##### Ad 2.

Dit betreft een interne overboeking ter gedeeltelijke dekking van de saneringskosten van het project asbestwegen fase 2.

### **Instrument: Reductie van milieubelasting door afvalstoffen**

Op dit instrument zijn de volgende mutaties verwerkt:

x € 1000,-	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. Niet benutte middelen in 2008 blijven beschikbaar binnen het Afvalfonds.	53 700	53 700
2. verhoging budget ten behoeve van de uitvoering van afvalstoffen beleid	5 000	5 000
3. Naar artikel 7 ten behoeve van de uitvoeringskosten SenterNovem	0	- 8 144
4. Overige mutaties	- 2 030	- 360
Totaal	56 670	50 196

#### *Toelichting*

##### Ad 1.

In de opstartfase van het Afvalfonds is in 2008, naast het creëren van een tijdelijke voorziening ter vervanging van de toen nog op te richten stichting, niet de gehele beschikbare € 115,0 mln. toegezegd. Deze mutatie zorgt ervoor dat de middelen conform de raamovereenkomst wel beschikbaar blijven.

##### Ad 2.

Dit betreft incidenteel hogere uitgaven voor het uitvoeren van het afvalbeleid.

##### Ad 3.

Een interne overboeking ten behoeve van dekking van kosten die samenhangen met uitvoering door SenterNovem.

## Instrument: Verantwoorde toepassing van ggo's

Op dit instrument zijn de volgende mutaties verwerkt:

x € 1000,-	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. Naar artikel 7 ten behoeve van de bijdrage aan het RIVM 2009.	0	- 2 476
2. Overige mutaties	- 98	115
<b>Totaal</b>	<b>- 98</b>	<b>- 2 361</b>

### Toelichting

Ad 1.

Dit betreft een interne overboeking ter dekking van de jaarlijkse onderzoeksopdracht aan het RIVM.

## Artikel 7. (Inter)nationaal milieubeleid

### Budgettaire tabel

(x € 1 000,-)	(1)	(2)	(3)	(4)=(1+2+3)	Mutatie 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012	Mutatie 2013
	Stand ontwerp-begroting 2009	Mutaties via NvW en amendement	Mutaties 1e suppletore begroting 2009	Stand 1e suppletore begroting 2009				
<b>Verplichtingen:</b>	78 044	0	- 7 881	<b>70 163</b>	- 6 374	- 8 478	- 8 765	- 9 310
<b>Uitgaven:</b>	82 131	0	36 372	<b>118 503</b>	- 2 920	- 10 499	- 8 765	- 9 310
Programma:	82 131	0	36 372	118 503	- 2 920	- 10 499	- 8 765	- 9 310
Strategieontwikkeling en adequaat generiek instrumentarium:	66 090	0	39 284	105 374	- 3 659	- 11 550	- 9 483	- 9 478
Adequaat generiek via ruimtelijke maatregelen	14 240	0	- 10 937	3 303	- 9 671	- 9 561	- 8 256	- 8 251
Adequaat generiek milieuinstrumentarium	45 128	0	49 645	94 773	5 809	- 2 094	- 1 227	- 1 227
Adequaat generiek instrumentarium	6 722	0	576	7 298	203	105	0	0
Internationaal milieubeleid:	4 285	0	- 499	3 786	197	197	- 5	- 5
Internationaal milieubeleid (HGIS-deel)	2 747	0	- 718	2 029	0	0	0	0
Internationaal milieubeleid (niet HGIS-deel)	1 538	0	219	1 757	197	197	- 5	- 5
Gecoördineerd milieubeleid voor industrie en MKB:	11 756	0	- 2 413	9 343	542	854	723	173
Gecoördineerd milieubeleid voor industrie en MKB	11 756	0	- 2 413	9 343	542	854	723	173
<b>Ontvangsten:</b>	6 900	0	197	<b>7 097</b>	- 122	0	0	0

### **Toelichting relevante mutaties:**

#### **Instrument: – Adequaat generiek via ruimtelijke maatregelen**

Op dit instrument zijn de volgende mutaties verwerkt:

x € 1000,-	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. Naar artikel 4 ten behoeve van de SMOM budgetten	- 7 717	- 10 757
2. Overige mutaties	50	- 180
Totaal	- 7 667	- 10 937

#### *Toelichting*

Ad 1.

Het budget voor de Subsidieregeling Maatschappelijke Organisaties en Milieu (SMOM) is abusievelijk op het verkeerde begrotingsinstrument geplaatst. In deze suppletore wet wordt dat gecorrigeerd.

#### **Instrument: Adequaat generiek milieu-instrumentarium**

Op dit instrument zijn de volgende mutaties verwerkt:

x € 1000,-	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. Overboeking van WWI inzake apparaatskosten SenterNovem	0	14 485
2. Overboeking van diverse VROM-artikelen ten behoeve van de uitvoeringskosten SenterNovem 2009 en uitvoering lokale klimaatinitiatieven	6 837	25 178
3. Overboeking van artikelen 4 t/m 6 ten behoeve van de bijdrage aan het RIVM 2009	0	10 730
4. Verplichtingschuif naar 2008 (Omgevingsvergunning)	- 3 800	0
5. Overige mutaties	- 1 368	- 748
Totaal	1 669	49 645

#### *Toelichting*

Ad 1.

Deze mutatie betreft de bijdrage van WWI in de jaarlijkse apparaatkosten van de uitvoeringsorganisatie SenterNovem, die voor VROM en WWI totaal in een keer worden toegekend.

Ad 2.

Dit betreft een opboeking naar aanleiding van alle interne overboekingen ter dekking van de uitvoering door SenterNovem.

Ad 3.

Dit betreft een opboeking naar aanleiding van alle interne overboekingen ter dekking van de jaarlijkse onderzoeksopdracht aan het RIVM.

Ad 4.

Deze mutatie is nodig om lopende verplichtingen in het kader van de Wabo na te komen.



## Artikel 8. Externe veiligheid

### Budgettaire tabel

(x € 1 000,-)	(1)	(2)	(3)	(4)=(1+2+3)				
	Stand ontwerp-begroting 2009	Mutaties via NvW en amendement	Mutaties 1e suppletore begroting 2009	Stand 1e suppletore begroting 2009	Mutatie 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012	Mutatie 2013
<b>Verplichtingen:</b>	26 866	0	- 4 291	<b>22 575</b>	- 2 211	- 218	- 218	- 251
<b>Uitgaven:</b>	46 532	0	4 139	<b>50 671</b>	1 177	- 218	- 251	- 251
Programma:	46 532	0	4 139	50 671	1 177	- 218	- 251	- 251
Bepalen van de aanvaardbaarheid van risicovolle situaties:								
Bepalen van de aanvaardbaarheid van risicovolle situaties:	1 571	0	- 1 335	236	- 124	- 58	- 58	- 58
Oplossen van niet-aanvaardbare risicovolle situaties:	7 029	0	5 203	12 232	- 116	- 160	- 193	- 193
Oplossen van niet-aanvaardbare risicovolle situaties:	7 029	0	5 203	12 232	- 116	- 160	- 193	- 193
Preventie tegen nieuwe risicovolle situaties:	24 440	0	- 2 797	21 643	- 1 983	0	0	0
Preventie tegen nieuwe risicovolle situaties:	24 440	0	- 2 797	21 643	- 1 983	0	0	0
Milieu en veiligheidsaspecten in ruimtelijke planvorming betrekken:	13 492	0	3 068	16 560	3 400	0	0	0
FES Kennis voor Klimaat	10 000	0	3 400	13 400	3 400	0	0	0
FES Klimaatbuffers	3 000	0	0	3 000	0	0	0	0
Overige instrumenten en milieu en veiligheid	492	0	- 332	160	0	0	0	0
Onderzoek externe veiligheid	0	0	0	0	0	0	0	0
Schadeclaims	0	0	0	0	0	0	0	0
<b>Ontvangsten:</b>	13 000	0	3 400	<b>16 400</b>	3 400	0	0	0

### Toelichting relevante mutaties:

#### Instrument: Oplossen van niet-aanvaardbare risicovolle situaties

Op dit instrument zijn de volgende mutaties verwerkt:

x € 1000,-	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. Van artikel 6 ten behoeve van de bijdrage aan de sanering 2e fase asbestwegen	0	6 000
2. Overige mutaties	- 589	- 797
<b>Totaal</b>	<b>- 589</b>	<b>5 203</b>

#### Toelichting

##### Ad 1.

Dit betreft een interne overboeking ter gedeeltelijke dekking van de saneringskosten van het project asbestwegen fase 2.

### Instrument: FES Kennis voor Klimaat

Op dit instrument zijn de volgende mutaties verwerkt:

x € 1000,-	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. FES – Vertraging onderzoeksprogramma Kennis voor Klimaat (realisatie 2008).	0	3 400
2. FES meerjarige toekenning programma kennis voor klimaat	- 10 000	0
3. Overige mutaties	- 624	0
Totaal	- 10 624	3 400

#### *Toelichting*

##### Ad 1.

In 2008 is 80% van de gesubsidieerde voorbereidingskosten ad € 4,0 mln tot betaling gekomen. Het restant uit 2008 ad € 6,8 mln zal in de resterende looptijd van de subsidie tot en met 2012 tot betaling komen.

##### Ad 2.

In 2008 is de meerjarige verplichting ad € 50,0 mln volledig aangegaan. Het openstaande verplichtingenbudget kan daarmee in 2009–2012 volledig worden afgeboekt.

### Ontvangsten artikel 8

Op dit artikel is de volgende mutatie verwerkt:

x € 1000,-	Ontvangsten
Mutaties 1e suppletore begroting:	
1. FES – Kennis voor Klimaat; onderzoeksprogramma	3 400
Totaal	3 400

#### *Toelichting*

##### Ad 1.

Betreffen de via de FES-begroting doorgeschoven bedragen uit 2008 respectievelijk 2010, zoals toegelicht bij de uitgaven.

## Artikel 9. Handhaving en toezicht

### Budgettaire tabel

(x € 1 000,-)	(1)	(2)	(3)	(4)=(1+2+3)				
	Stand ontwerp-begroting 2009	Mutaties via NvW en amendement	Mutaties 1e suppletore begroting 2009	Stand 1e suppletore begroting 2009	Mutatie 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012	Mutatie 2013
<b>Verplichtingen:</b>	63 856	0	- 183	<b>63 673</b>	1 938	1 527	1 391	1 391
<b>Uitgaven:</b>	63 684	0	- 444	<b>63 240</b>	1 925	1 527	1 391	1 391
Programma:	20 340	0	- 562	19 778	- 564	- 551	- 477	- 477
Bevorderen naleving wetgeving voor Wonen, Wijken en Integratie:	731	0	0	731	0	0	0	0
Bevorderen naleving wetgeving voor Wonen, Wijken en Integratie	731	0	0	731	0	0	0	0
Bevorderen naleving wetgeving voor Milieu en Ruimte:	10 201	0	- 335	9 866	- 553	- 551	- 477	- 477
Bevorderen naleving wetgeving voor Milieu en Ruimte	10 201	0	- 335	9 866	- 553	- 551	- 477	- 477
Bevorderen samenwerking methodiek en strategie:	2 641	0	- 109	2 532	- 11	0	0	0
Bevorderen samenwerking methodiek en strategie	2 641	0	- 109	2 532	- 11	0	0	0
Crisismanagement organiseren:	5 608	0	- 90	5 518	0	0	0	0
Crisismanagement organiseren	5 608	0	- 90	5 518	0	0	0	0
Opsporen en bestrijden van fraude:	1 159	0	- 28	1 131	0	0	0	0
Opsporen en bestrijden van fraude	1 159	0	- 28	1 131	0	0	0	0
Apparaat:	43 344	0	118	43 462	2 489	2 078	1 868	1 868
Apparaat artikel 9	43 344	0	118	43 462	2 489	2 078	1 868	1 868
<b>Ontvangsten:</b>	882	0	0	<b>882</b>	0	0	0	0

Geen nadere toelichting.

## 2.3. De niet-beleidsartikelen

### Artikel 91. Algemeen

#### Budgettaire tabel

(x € 1 000,-)	(1)	(2)	(3)	(4)=(1+2+3)				
	Stand ontwerp-begroting 2009	Mutaties via NvW en amendement	Mutaties 1e suppletore begroting 2009	Stand 1e suppletore begroting 2009	Mutatie 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012	Mutatie 2013
<b>Verplichtingen:</b>	308 178		1 181	<b>309 359</b>	19 619	4 235	- 1 975	- 6 109
<b>Uitgaven:</b>	316 169	0	12 958	<b>329 127</b>	16 866	10 237	- 1 975	- 6 109
Programma:	42 326	0	2 031	44 357	13 823	9 035	3 035	3 035
Communicatie-instrumenten	6 273		228	6 501	- 2	0	0	0
Stichting Advisering Bestuursrechtspraak (StaB)	5 148		0	5 148	0	0	0	0
Overige vastgoed-informatievoorziening	26 405		- 2 757	23 648	7 480	9 035	3 035	3 035
Ruimtelijk Planbureau	0		0	0	0	0	0	0
Programma/onderzoek Milieu en Natuur Planbureau (MNP)	0		0	0	0	0	0	0
Programma/onderzoek Gemeenschappelijk Ontwikkelingsbedrijf (GOB)	4 500		4 560	9 060	6 345	0	0	0
Apparaat:	273 843	0	10 927	284 770	3 043	1 202	- 5 010	- 9 144
Beleidsartikelen								
begroting XI-VROM:	48 059	0	- 158	47 901	- 209	- 287	- 346	- 346
Apparaat artikel 1 (DGR)	9 147		- 53	9 094	- 70	- 96	- 115	- 115
Apparaat artikel 2 (DGR)	3 006		- 53	2 953	- 70	- 96	- 115	- 115
Apparaat artikel 3 (DGM/KvL)	4 695		0	4 695	0	0	0	0
Apparaat artikel 4 (DGM/BWL)	4 960		0	4 960	0	0	0	0
Apparaat artikel 5 (DGM/LMV)	4 769		0	4 769	0	0	0	0
Apparaat artikel 6 (DGM/SAS)	5 597		0	5 597	0	0	0	0
Apparaat artikel 7 (DGM/SB)	5 446		0	5 446	0	0	0	0
Apparaat internationale Zaken artikel 7 (IZ)	6 105		0	6 105	0	0	0	0
Apparaat artikel 8 (DGR)	823		- 52	771	- 69	- 95	- 116	- 116
Apparaat artikel 8 (DGM)	3 511		0	3 511	0	0	0	0
Beleidsartikelen								
begroting XVIII-WWI:	32 074	0	1 406	33 480	369	287	- 557	- 557
Apparaat artikel 1 (DGWWI)	5 195		- 75	5 120	- 99	- 80	- 108	- 108
Apparaat artikel 2 (DGWWI)	4 352		- 85	4 267	- 112	- 161	- 217	- 217
Apparaat artikel 3 (DGWWI)	10 767		1 710	12 477	660	643	- 77	- 77
Uitvoering huursubsidie	1 900		- 30	1 870	- 40	- 57	- 77	- 77
Apparaat artikel 4 (DGWWI)	4 476		0	4 476	0	0	0	0
Apparaat artikel 5 (DGWWI)	5 384		- 114	5 270	- 40	- 58	- 78	78

(x € 1 000,-)	(1)	(2)	(3)	(4)=(1+2+3)				
	Stand ontwerp-begroting 2009	Mutaties via NvW en amendement	Mutaties 1e suppletore begroting 2009	Stand 1e suppletore begroting 2009	Mutatie 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012	Mutatie 2013
Departementsleiding, control, expertdiensten en overige staf:	62 820	0	- 203	62 617	- 819	- 554	- 480	- 480
Apparaat projecten VROM	270		- 270	0	- 270	0	0	0
Apparaat DGWWI	2 272		0	2 272	0	0	0	0
Apparaat DGR	3 970		0	3 970	0	0	0	0
Apparaat DGM	2 194		0	2 194	0	0	0	0
Apparaat departement-sleiding, control en overig staf	17 711		0	17 711	0	0	0	0
Apparaat Ruimtelijk Planbureau (RPB)	0		0	0	0	0	0	0
Apparaat Planbureau Leefomgeving (PBL)	36 403		67	36 470	- 549	- 554	- 480	- 480
Apparaat Milieu en Natuur Planbureau (MNP)	0		0	0	0	0	0	0
Raden:	6 561	0	1 098	7 659	115	133	126	126
VROM-Raad	2 069		- 14	2 055	- 19	- 26	- 31	- 31
Raad voor Ruimtelijk, Milieu- en Natuuronderzoek	520		27	547	- 9	- 12	- 14	- 14
Waddenadviesraad (WAR)	678		23	701	38	45	45	45
Adviesraad Gevaarlijke Stoffen (AGS)	0		1 000	1 000	0	0	0	0
Technische Commissie Bodembescherming (TCB)	627		- 2	625	- 2	- 3	- 3	- 3
Gemeenschappelijk OntwikkelingsBedrijf (GOB)	2 667		64	2 731	107	129	129	129
Postactieven:	10 043	0	0	10 043	0	0	0	0
Postactieven DGWWI	3 139		0	3 139	0	0	0	0
Postactieven DGR	402		0	402	0	0	0	0
Postactieven DGM	1 356		0	1 356	0	0	0	0
Postactieven Inspectie	1 568		- 1 568	0	- 1 420	- 1 297	- 976	976
Postactieven RPB	0		0	0	0	0	0	0
Postactieven GD/CSst	3 578		1 568	5 146	1 420	1 297	976	976
Gemeenschappelijke voorzieningen:	121 923	0	8 784	130 707	3 587	1 623	- 1 419	- 3 249
Gemeenschappelijke voorzieningen	96 815		8 784	105 599	3 587	1 623	- 1 419	- 3 249
Huurbijdrage aan Rgd	25 108			25 108				
Taakstellingen:	- 7 637	0	0	- 7 637	0	0	- 2 334	- 4 638
Rijksbrede taakstelling apparaat	- 7 637		0	- 7 637	0	0	- 2 334	- 4 638
<b>Ontvangsten:</b>	<b>40 339</b>		<b>0</b>	<b>40 339</b>	<b>871</b>	<b>934</b>	<b>934</b>	<b>934</b>

### **Toelichting relevante mutaties:**

#### **Instrument: Programma/onderzoek Gemeenschappelijk Ontwikkelingsbedrijf (GOB)**

Op dit instrument zijn de volgende mutaties verwerkt:

x € 1000,-	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. Plankosten 2009 en 2010	3 443	4 550
2. Overige mutaties	10	10
Totaal	3 453	4 560

#### *Toelichting*

##### Ad 1.

Het budget voor de plankosten, noodzakelijk om de planvorming in de diverse projecten waar het GOB aan werkt (mede) te bekostigen, wordt in geval deze kosten op termijn kunnen worden terugverdiend, door het ministerie van Financiën ter beschikking gesteld uit de algemene middelen. De raming van de kosten voor 2009 is geactualiseerd en heeft betrekking op zowel de lopende als de nieuwe projecten die het GOB in uitvoering heeft. Een deel van de mutatie is het gevolg van vertraging in de kasuitgaven in 2008.

#### **Instrument: Gemeenschappelijke voorzieningen**

Op dit instrument zijn de volgende mutaties verwerkt:

x € 1000,-	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. Van BZK bijdrage Sociaal Flankerend Beleid en GEONOVUM (Bekker gelden) en Rijkspas	6 917	6 917
2. Uitboeking bijdrage Sociaal Flankerend Beleid (Bekker gelden)	2 882	2 882
3. Overige mutaties	- 1 691	- 1 015
Totaal	8 108	8 784

#### *Toelichting*

##### Ad 1. en Ad 2.

De toevoeging van middelen in 2009 is noodzakelijk voor afwikkelen van de vertraagde uitgaven in investeringen voor nieuw meubilair, interne aanpassingen Rijkspas, netwerkbekabeling, continuïteitsmanagement, informatiebeveiliging en ICT en bedrijfsvoering investeringen en projecten. Ook zullen er in 2009 extra kosten worden gemaakt in verband met de vervanging van het financieel systeem en worden de negatieve gevolgen van de reorganisatie voor het personeel vanuit het budget flankerend beleid gecompenseerd.

Tevens zijn er enerzijds budgetten toegekend voor het project Interdepartementale Toegangspas (rijkspas) en anderzijds zijn gelden toegekend voor het project Publieke Dienstverlening op de kaart (PDOK). Beide projecten passen in het programma Vernieuwing Rijksdienst en zijn formeel door de Ministerraad van 30 mei 2008 geaccordeerd.

## Artikel 92. Nominaal en onvoorzien

(x € 1 000,-)	(1)	(2)	(3)	(4)=(1+2+3)				
	Stand ontwerp-begroting 2009	Mutaties via NvW en amendement*	Mutaties 1e suppletore begroting 2009	Stand 1e suppletore begroting 2009	Mutatie 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012	Mutatie 2013
<b>Verplichtingen:</b>	- 572	- 3 938	14 353	<b>9 843</b>	33 268	31 452	31 839	31 281
<b>Uitgaven:</b>	- 710	- 3 938	14 353	<b>9 705</b>	33 268	31 452	31 839	31 281
Loonbijstelling:	0	0	16 481	16 481	16 104	11 310	11 199	11 196
Loonbijstelling	0		16 481	16 481	16 104	11 310	11 199	11 196
Prijsbijstelling:	0	0	16 242	16 242	14 137	14 240	13 038	12 483
Prijsbijstelling	0		16 242	16 242	14 137	14 240	13 038	12 483
Onvoorzien:	1 522	0	- 20 674	- 19 152	- 1 200	- 500	- 500	- 500
Onvoorzien	1 522		- 20 674	- 19 152	- 1 200	- 500	- 500	- 500
Nog nader te verdelen:	- 2 232	- 3 938	2 304	- 3 866	4 227	6 402	8 102	8 102
Nog nader te verdelen taakstellingen	- 300	- 3 938	3 567	- 671	4 721	5 901	5 901	5 901
Nog nader te verdelen overig	- 1 932		- 1 263	- 3 195	- 494	501	2 201	2 201

\* Nota van Wijziging (Kamerstukken II, 2008-2009, 31 700 XI, nr. 14)

### Toelichting relevante mutaties:

#### Instrument: Loonbijstelling

Op dit instrument zijn de volgende mutaties verwerkt:

x € 1000,-	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. Loonbijstelling 2009 VROM	10 857	10 857
2. Loonbijstelling 2009 WWI	5 624	5 624
<b>Totaal</b>	<b>16 481</b>	<b>16 481</b>

#### Toelichting

Ad 1. en Ad 2.

Op basis van de stand CEP 2009 is de loonbijstelling tranche 2009 voor zowel VROM als WWI overgeboekt naar de begroting van VROM (hoofdstuk XI). Alle loongerelateerde uitgaven zijn hiermee op het loonniveau 2009 gebracht.

#### Instrument: Prijsbijstelling

Op dit instrument zijn de volgende mutaties verwerkt:

x € 1000,-	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. Prijsbijstelling 2009	16 242	16 242
<b>Totaal</b>	<b>16 242</b>	<b>16 242</b>

### *Toelichting*

#### Ad 1.

Op basis van de stand CEP 2009 is de prijsbijstelling tranche 2009 overgeboekt naar VROM. Alle loongerelateerde uitgaven zijn hiermee op het prijsniveau 2009 gebracht.

#### **Instrument: Onvoorzien**

Op dit instrument zijn de volgende mutaties verwerkt:

x € 1000,-	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. Invulling eindejaarsmarge VROM en WWI	- 19 474	- 19 474
2. Specifieke problematiek WWI (SHC)	- 700	- 700
3. Overige mutaties	- 500	- 500
Totaal	- 20 674	- 20 674

### *Toelichting*

De overschrijding in 2008 van € 19,474 mln wordt in 2009 door VROM en WWI gecompenseerd.

#### **Instrument: Nog nader in te vullen taakstellingen**

Op dit instrument is de volgende mutatie verwerkt:

x € 1000,-	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. Invulling Taakstelling externen	3 567	3 567
Totaal	3 567	3 567

### *Toelichting*

#### Ad 1.

Betreft de verwerking van de definitieve invulling van de meerjarige taakstelling op de budgetten binnen VROM en WWI voor externen.



## Wetsartikel 2 (uitgaven/verplichtingen en ontvangsten)

### Waddenfonds

(x € 1 000,-)	(1)	(2)	(3)	(4)=(1+2+3)				
	Stand ontwerp-begroting 2009	Mutaties via NvW en amendement	Mutaties 1e suppletore begroting 2009	Stand 1e suppletore begroting 2009	Mutatie 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012	Mutatie 2013
<b>Verplichtingen:</b>	40 478		- 1 949	<b>38 529</b>	0	0	0	0
<b>Uitgaven:</b>	40 478	0	- 3 243	<b>37 235</b>	0	40 000	0	0
Programma:	39 600	0	- 3 160	36 440	0	40 000	0	0
Vergroten/versterken van natuur- en landschapswaarden van het Wad:	17 820	0	- 180	17 640	0	18 000	0	0
Vergroten/versterken van natuur- en landschapswaarden van het Wad	17 820	0	- 180	17 640	0	18 000	0	0
Verminderen externe bedreigingen van de rijkdom van de Waddenzee:	2 376	0	- 24	2 352	0	2 400	0	0
Verminderen externe bedreigingen van de rijkdom van de Waddenzee	2 376	0	- 24	2 352	0	2 400	0	0
Duurzame economische ontwikkeling en energiehuishouding:	17 820	0	- 2 580	15 240	0	18 000	0	0
Duurzame economische ontwikkeling en energiehuishouding	17 820	0	- 2 580	15 240	0	18 000	0	0
Ontwikkelen duurzame kennishuishouding waddegebied:	1 584	0	- 376	1 208	0	1 600	0	0
Ontwikkelen duurzame kennishuishouding waddegebied	1 584	0	- 376	1 208	0	1 600	0	0
Apparaat:	878	0	- 83	795	0	0	0	0
Apparaat: Beheers- en uitvoeringskosten	878	0	- 83	795	0	0	0	0
<b>Ontvangsten:</b>	33 878	0	0	<b>33 878</b>	0	0	0	0

#### *Toelichting*

##### *Overheveling eindsaldo 2008*

In mei 2008 zijn subsidies voor de eerste tender ad 40,5 mln toegekend. Gesubsidieerde projecten kunnen na toekenning voorschotten aanvragen op grond van hun projectvoortgang in enig kalenderjaar. In 2008 zijn slechts enkele voorschotten aangevraagd. Het resulterende overschot uit 2008 wordt doorgeschoven naar 2009

##### *Kasschuif Waddenfonds*

Het Kabinet heeft in het Aanvullend Beleidskader besloten een kasschuif uit te voeren op het Waddenfonds. Het Waddenfonds wordt zowel in 2009 met 40 mln. verlaagd en in 2011 verhoogd met eenzelfde bedrag.